



# Rechtshistorische Courant

## *Inhoud Augustus 2022*

<b><i>Inhoud Augustus 2022</i></b> .....	<b>1</b>
<b><i>Woord vooraf</i></b> .....	<b>2</b>
<b><i>Call for Papers</i></b> .....	<b>3</b>
Call for papers - Clio@Themis, n°27: "Le <i>ius commune</i> à la fin du Moyen Âge : notions, méthodes, influences" – 01 december 2022 .....	3
Call for papers – "Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen" – 30-31 maart 2023, Leuven .....	4
<b><i>Kalender</i></b> .....	<b>5</b>
29 augustus 2022 – Doctoraatsverdediging drs. Marco IN 'T VELD, " <i>Commerce and Customs in the Courts: A Comparison Between Mercantile Customs, Jurisdictions and Institutions in Amsterdam and Lyon During the Early 18th Century</i> ", VUB (Brussel) .....	5
2 september 2022 – Robert Feenstra Prijs van het Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis (Leiden) .....	5
13-16 september 2022 – 75 <sup>ste</sup> sessie van de Société Internationale Fernand De Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité (Brussel) .....	5
16 september 2022 - Workshop 'Social Hotspots' Artificiële intelligentie en burgerwetenschap in gerechtelijk archief uit het ancien régime, Algemeen Rijksarchief (Brussel) .....	6
<b><i>Varia</i></b> .....	<b>7</b>
Vacature deeltijds pedagogisch medewerker VUB (20%) bij de EUTopia Connected Learning Community Legal History (SEP 2022-AUG 2023) .....	7

**Woord vooraf**

Geachte lezer,

Deze zomer zal wel meer dan één lezer zin hebben om eens in het water te springen, kwestie van wat verkoeling te vinden. In Nederland is dat redelijk gemakkelijk, want het land heeft een langere kustlijn dan België, meer zwembaden en men mag in principe in alle open water zwemmen. In België is het moeilijker: korte kustlijn, weinig zwembaden en een verbod op zwemmen in open water, met heel zeldzame uitzonderingen. De *mare liberum* van Grotius had blijkbaar ook een impact op de Nederlandse, maar niet op de Belgische binnenwateren.

Wie in Vlaanderen het verbod op vrij zwemmen negeert, kan voor een excuus misschien inspiratie halen bij een bericht van de BBC eerder deze zomer. De bewoners van een boerderij uit Norfolk werden plots opgeschrikt door een Amerikaanse advocaat die in hun gracht zwom. Niet voor zoiets simpels als even afkoelen, maar wel met een rechtshistorisch motief. Blijkbaar had de grote Engelse jurist Sir Edward Coke (1552-1634) ooit nog in die beek gezwommen en de Amerikaanse advocaat dacht dat hij door zijn zwempartijtje deelachtig kon worden aan het genie van Coke. Nu nog een atlas vinden van alle beken en vijvers in Vlaanderen waarin Filips Wielant ooit pootje gebaden heeft...

Bijzondere dank gaat naar Alain Wijffels, die blijkbaar begin juli al wist dat het op het einde van de maand problematisch zou worden om een goed thema voor een luchtig, zomers voorwoord te vinden voor de Courant. De door hem doorgezonden referentie van de BBC vindt u [hier](#) (dat de verslaggevers van de BBC wel degelijk hun huiswerk gedaan hebben, mag blijken uit het feit dat Sir John Baker werd gevraagd om uit te leggen wie Coke was).

*De hoofdredacteur*

Dirk Heirbaut

*Redactie*

Filip Batselé

Amber Gardeyn

Pieterjan Schepens

Jasper Van de Woestijne

Florenz Volkaert

**Call for Papers****Call for papers - Clio@Themis, n°27: "Le *ius commune* à la fin du Moyen Âge : notions, méthodes, influences" - 01 december 2022**

In de afgelopen decennia heeft onderzoek naar het laatmiddeleeuwse *ius commune* onuitgegeven teksten aan het licht gebracht, manuscripten en edities gecatalogiseerd, de productie van het juridische boek onderzocht, de biografie en het oeuvre van verschillende juristen getraceerd, verschillende instituten van privaot- of publiekrecht onderzocht, en syntheses aangeboden over de middeleeuwse rechtswetenschap in haar geheel. Hoewel belangrijke werken reeds lang de aandacht vestigen op verschillende historische en methodologische vragen, waaronder die van de definitie van het *ius commune*, blijven deze vragen ons ook vandaag nog voor uitdagingen stellen. Een dossier wijden aan sommige van deze kwesties lijkt dus noodzakelijk, niet alleen om het debat onder specialisten te hernieuwen, maar ook om de relevantie en het belang ervan voor de gemeenschap van historici en rechtshistorici in de ruimste zin aan te tonen. Onze ambitie is studies te verzamelen die bijdragen tot een betere historisering van het middeleeuwse *ius commune* (12<sup>e</sup> eeuw – begin 16<sup>e</sup> eeuw) en een methodologisch bewustzijn in de studie ervan te versterken, met als doel de soms te vage benaderingen van dit concept te overwinnen en de altijd aanwezige risico's van een louter dogmatische rechtsgeschiedenis te vermijden.

Zonder exhaustief te zijn, lijken vooral de volgende vragen tot nadenken uit te nodigen:

- De notie van het *ius commune*
- De link tussen onderwijs, doctrine en praktijk
- De relatie met de bronnen
- De invloed op de moderne tijd (midden 16<sup>e</sup> eeuw - 19<sup>e</sup> eeuw)
- Andere aanknopingspunten: bepaalde juristen, bronnen of instituten

Voorlopig schema:

- Indienen voorstel bijdrage voor 1 december 2022.
- Selectie van de voorstellen voor 10 januari 2023.
- Indienen van de geselecteerde artikels tot 15 november 2023.
- Eerste evaluatieronde van de artikels op de vergadering van januari 2024.
- Indienen van de herziene artikels voor 1 juni 2024.
- Tweede evaluatieronde op de vergadering van juni/juli 2024.
- Indienen definitieve versie tot 15 september 2024.
- Publicatie in Clio@Themis n°27/2024 in november/december 2024.

Voorstellen voor bijdragen (in het Frans, Engels, Italiaans of Duits) moeten vóór 1 december 2022 worden toegezonden aan [wouter.druwe@kuleuven.be](mailto:wouter.druwe@kuleuven.be) en [dante.fedele@univ-lille.fr](mailto:dante.fedele@univ-lille.fr).

Aanvragers moeten uitleggen hoe het voorgestelde artikel in het algemene project past. Elk artikel moet ongeveer 400 woorden lang zijn en moet de voor- en achternaam, het e-mailadres en de academische affiliatie van de auteur bevatten.

Meer informatie vindt u [hier](#).

**Call for papers – “Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen” – 30-31 maart 2023, Leuven**

Op donderdag 30 en vrijdag 31 maart 2023 vindt de komende editie van de Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen plaats. De Onderzoekseenheid Romeins recht en Rechtsgeschiedenis van de KU Leuven kijkt er alvast naar uit u in Leuven te mogen verwelkomen. Deelname staat open voor alle rechtshistorici die actief zijn in de Lage Landen, en/of die over de rechtsgeschiedenis van de Lage Landen schrijven, en/of die een rechtshistorische bijdrage in het Nederlands leveren. Bij een teveel aan aanmeldingen krijgen doctorandi voorrang. Voor elke presentatie worden 20 minuten voorzien. De conferentietaal is het Nederlands; ook bijdragen in het Frans en het Engels kunnen worden aanvaard.

Samenvattingen en een kort cv kunnen doorlopend en ten laatste tegen 31 januari 2023 verstuurd worden naar [rechtshistorischedagen@kuleuven.be](mailto:rechtshistorischedagen@kuleuven.be).

<i>Kalender</i>
-----------------

**29 augustus 2022 – Doctoraatsverdediging drs. Marco IN 'T VELD, "*Commerce and Customs in the Courts: A Comparison Between Mercantile Customs, Jurisdictions and Institutions in Amsterdam and Lyon During the Early 18th Century*", VUB (Brussel)**

Op 29 augustus 2022 zal Drs. Cornelis Marinus (Marco) in 't Veld zijn doctoraatsthesis (Commerce and Customs in the Courts: A Comparison Between Mercantile Customs, Jurisdictions and Institutions in Amsterdam and Lyon During the Early 18th Century, promotor: Prof. dr. Dave De ruysscher) verdedigen.

De verdediging vindt plaats aan de VUB (gebouw D) op maandag 29 augustus om 14.00. Het is mogelijk om zowel fysiek als via Microsoft Teams deel te nemen. Meer informatie vindt u [hier](#).

**2 september 2022 – Robert Feenstra Prijs van het Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis (Leiden)**

Op 2 september 2022 zal de Robert Feenstra Prijs voor het beste artikel, verschenen in het Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis in de jaren 2017–2019, worden uitgereikt aan Dr Guido Rossi (Edinburgh University). De uitreiking zal om 14:30 uur plaatsvinden in zaal 01 van het Academiegebouw, Rapenburg 73, 2311 GJ Leiden. Er zal een interview met Robert Feenstra worden vertoond en Mr Jeroen Chorus zal kort spreken over diens wetenschappelijke werk. Daarna volgt de laudatio, uitgesproken door Boudewijn Sirks, waarna de prijsuitreiking plaatsvindt. Aansluitend is er een receptie in de Faculty Club van de Leidse Universiteit.

Gaarne nodigt de Dagelijkse Redactie van het Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis u uit deze gelegenheid, waarop de Prijs voor de tweede keer zal worden uitgereikt, bij te wonen. U bent vanaf 14:15 uur welkom in het Academiegebouw.

In verband met de planning hiervan wordt u vriendelijk verzocht vooraf uw komst op te geven bij [Duynstee.MCIM@tijdschrift-voor-rechtsgeschiedenis.nl](mailto:Duynstee.MCIM@tijdschrift-voor-rechtsgeschiedenis.nl).

**13-16 september 2022 – 75<sup>ste</sup> sessie van de Société Internationale Fernand De Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité (Brussel)**

In september organiseert de Société F. De Visscher haar 75<sup>ste</sup> verjaardagseditie in Brussel in de Saint-Louis Universiteit. Het congres start op 13 en eindigt op 16 september. Het thema van de bijeenkomst is: '**Ius et Religio**. Law, Ancient Religions and Christianity during the Antiquity'. Het voorlopige programma kan u [hier](#) raadplegen.

De organisatie heeft recent haar 3<sup>de</sup> circulaire ter voorbereiding van dit congres uitgezonden. Hierbij heeft de organisatie enige wijzigingen aangebracht wat betreft het inschrijvingsgeld voor deelnemers onder de 30 jaar (verlaagd inschrijvingsgeld van 250 EUR) en biedt de organisatie tevens de mogelijkheden aan meereizende personen om enkel deel te nemen aan het galadiner in de Cercle Royal Gaulois (110 EUR).

Inschrijven voor deze conferentie is nog steeds mogelijk tot en met 16 augustus 2022. De volledige tekst van de 3<sup>de</sup> circulaire kan u [hier](#) vinden (Engels).

## **16 september 2022 - Workshop 'Social Hotspots' Artificiële intelligentie en burgerwetenschap in gerechtelijk archief uit het ancien régime, Algemeen Rijksarchief (Brussel)**

De archiefwereld staat aan de vooravond van een revolutie. Op basis van vaak eeuwenoude archieven wordt op verschillende plaatsen de aanzet gegeven voor een hele nieuwe onderzoeksinfrastructuur. Door digitalisering, het werken met vrijwilligers, Citizen Science (burgerwetenschap), de toepassing van artificiële intelligentie en het creëren van doorzoekbare bestanden en databanken wordt steeds meer materiaal beschikbaar. Onderzoeksmogelijkheden worden parallel steeds ruimer. Dergelijke projecten plaatsen we centraal in deze workshop in het Algemeen Rijksarchief.

Tijdens de workshop worden ook de eerste concrete resultaten voorgesteld van het project Social Hotspots. Procesdossiers als bronnen voor de geschiedenis van de vroegmoderne Nederlanden. Dit project liep tussen 2017 en 2022 en focuste op het archief van de procureur-generaal (het vroegmoderne equivalent van een openbaar ministerie en onderzoeksrechter) van de Raad van Brabant. Het resultaat? Drie nieuwe archiefinventarissen en een studie over de gevangenen in Brussel in de late 18de eeuw. Deze resultaten worden toegelicht op 16 september, maar de blik wordt ook op de toekomst gericht.

Het volledige programma kan u [hier](#) raadplegen.

Deelname is gratis, maar gelieve vóór woensdag 7 september via e-mail in te schrijven bij de coördinator van de workshop via [vincent.mazy@uclouvain.be](mailto:vincent.mazy@uclouvain.be)

<i>Varia</i>
--------------

### **Vacature deeltijds pedagogisch medewerker VUB (20%) bij de EUTopia Connected Learning Community Legal History (SEP 2022-AUG 2023)**

De EUTopia Connected Learning Community Rechtsgeschiedenis werft een 20% Pedagogisch Medewerker aan om de activiteiten van het academiejaar 2022-2023 te ondersteunen. De EUTopia Connected Learning Communities zijn broedplaatsen voor innovatieve en maatschappelijk relevante onderwijsmethoden. Zij stellen ons in staat studenten van de verschillende EUTopia-campussen over het hele continent met elkaar te verbinden.

De learning community Rechtsgeschiedenis maakt deel uit van de tweede golf van CoLeCos. Het eerste werkjaar (2022-2023) bracht studenten uit Brussel (VUB), Barcelona (UPF), Warwick, Ljubljana en CY Paris samen in een fysiek piek-evenement en een aantal online lezingen, seminars en informele uitwisselingsmomenten. Docenten, externe deskundigen en studenten reflecteerden en wisselden van gedachten over het transversale thema: rechten van minderheden. Studentenverslagen van het eerste jaar zijn te vinden op de blog van het CoLeCo.

De formele output (op basis waarvan de studenten zijn geëvalueerd) bestond uit een online-tentoonstelling, die [hier](#) kan worden geraadpleegd. Onze studenten mobiliseerden:

- inbedding van bronnen uit Google Books/Gallica/Europeana
- audiovisueel materiaal, waarbij ze rechtsgeschiedenis en een stedelijke omgeving met elkaar in verband brachten (bv. voor de Brusselse casus over taalrechten: het gemeentehuis van Schaarbeek, het Justitiepaleis, de gebouwen van de ULB aan de F. Rooseveltlaan)

#### Gewenst profiel

- Een masterdiploma, bij voorkeur in de rechten (of geschiedenis) en een academische passie voor rechtsgeschiedenis
- Uitstekende digitale vaardigheden (Teams, Word, OneDrive, Sharepoint, Excel [HTML-kennis is een pluspunt], voor het beheer van de digitale omgeving waarin hybride evenementen en collaboratieve cross-campus onderwijsactiviteiten plaatsvinden
- Elementaire noties van sociale media (twitter, instagram, Youtube, blogger)
- Vloeiende kennis van het Engels en bij voorkeur ook het Frans
- Efficiëntie (notuleren) en stiptheid

#### Wij bieden

- Een stimulerende onderwijs- en onderzoeksomgeving binnen de onderzoeksgroep CORE (Contextual Research in Law) binnen de Faculteit Rechtsgeleerdheid en Criminologie
- Een salaris volgens universitaire maatstaven, Salarisschaal 502
- Flexibele werkomstandigheden (het meeste werk kan vanuit huis worden gedaan); de opdracht bedraagt gemiddeld een dag werk per week, maar kan natuurlijk intensiever zijn rond de piek van het evenement en de online tentoonstelling
- Extralegale voordelen, dekking van de kosten van het openbaar vervoer en gebruik van de faciliteiten van de universiteit (zwembad, studentenrestaurant, onlinedatabanken, bibliotheek...)

### Praktische aspecten

Wij verwachten:

- een cv (inclusief puntenlijst en graden) en een motivatiebrief
- vóór 15 augustus 2022
- gestuurd naar [frederik.dhondt@vub.be](mailto:frederik.dhondt@vub.be)

Kandidaten zullen snel na 15 augustus op de hoogte worden gebracht. We streven naar een start van de functie op 1 september 2022, lopend tot 31 augustus 2023.



De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: [www.rechtsgeschiedenis.be](http://www.rechtsgeschiedenis.be). Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 400 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, stuur dan een e-mail naar [de redactie](mailto:de.redactie). Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden. Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze nieuwsbrief laten verspreiden, mail dan naar: [courant@ugent.be](mailto:courant@ugent.be).